ПОНЯТТЯ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ДЕРЖАВНОЇ ФОРМИ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

ПОЛЯНСЬКИЙ Дмитро Сергійович - аспірант, ПЗВО «Київський міжнародний університет»

ORCID 0009-0004-4812-9265

УДК 346

DOI: https://doi.org/10.32782/LAW.UA.2024.4.15

Стаття присвячена аналізу сучасного стану регулювання питання корпоративного управління на підприємствах державної форми власності. Проведено аналіз підходів до визначення сутності корпоративного управління в державному секторі. Проаналізовано доктринальні підходи до визначення корпоративного управління. Проаналізовано визначення корпоративного управління, що містяться в нормативно-правових актах України, та можливість їх застосування до підприємств державної форми власності. Обґрунтовано необхідність запровадження окремого визначення корпоративного управління для підприємств державної форми власності та його відмежування від існуючого в чинному законодавстві визначення корпоративного управління. Запропоноване авторське бачення визначення корпоративного управління для підприємств державної форми власності.

Ключові слова: корпоративне управління, підприємство, правове регулювання, державне підприємство, підприємство державної форми власності, управління об'єктами державної власності, стейкхолдери.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

Євроінтеграційні процеси, що відбуваються в нашій країні, заявлений урядом України намір стати членом Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), зачіпають усі без винятку сфери суспільних відносин в Україні, а особливо у сфері економіки та відносин щодо управління державною власністю, серед яких левову частку посідають державні підприємства. Управління підприємствами державного сектору економіки протягом тривалого часу здійснювалось саме державними органами. Проте, фактично пряме управління зі сторони державних органів підприємствами державного сектору економіки, яке мало місце з 1991 р., показало, що держава не може ефективно управляти всіма підприємствами державного сектору економіки.

Прийняті нашою державою на себе міжнародні зобов'язання, а також бажання стати повноцінним членом європейської спільноти і членом Організації економічного співробітництва та розвитку вимагають нових підходів до здійснення управління державною власністю, яка полягає і в запровадженні передових підходів до управління підприємствами державної форми власності, яким, зокрема, і є запровадження корпоративного управління на підприємствах державної форми власності.

Враховуючи вищезазначене, постає необхідність формування поняття корпоративного управління на підприємствах державної форми власності, враховуючи особливості, які притаманні об'єктам державної власності та його відмежування від корпоративного управління інших суб'єктів господарювання та господарських товариств.

Актуальність теми дослідження

Неефективність державного управління наявними у розпорядженні держави активами вимагає формування нових підходів до управління об'єктами державної власності, зокрема управління підприємствами державної форми власності, з урахуванням кращих світових практик управління, а саме у сфері корпоративного управління. Прийнятий у 2024 році Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення корпоративного управління» [1] суттєво змінив у кращий бік існуючі підходи до корпоративного управління на підприємствах державної форми власності. Однак, корпоративне управління на підприємствах державної форми власності потребує подальшого удосконалення як на законодавчому рівні, так і більш глибокому дослідженню з боку наукової спільноти. На законодавчому рівні відсутнє окреме визначення поняття корпоративного управління, яке б стосувалось саме підприємств державної форми власності. Окрім цього, на доктринальному рівні серед науковців теж відстуній єдиний підхід до розуміння корпоративного управління в державному секторі.

Статус дослідження

Окремі аспекти управління державними підприємствами та корпоративними правами були предметом наукового аналізу Л. Є. Барановського, С. І. Білоуса, В. С. Корольова, М. В. Костецького, І. А. Солов'я, Д. Баюри, Н. А. Бочарової, І. М. Галіяного, І. В. Кравцова, В. М. Кравчука, Д. І. Погрібного, А. О. Бойцуна, Д. М. Васильківського, Л. Є. Довганя, В. В. Пастухова, Л. М. Савчук, В. М. Романюка, Р. В. Севастьянова, Т. А. Фролової, О. А. Белянєвич, А. В. Мягкого, В. А. Васильєвої, В. І. Лукач та інших.

Водночас, широке коло питань, пов'язаних з науково-теоретичними засадами запровадження професійного корпоративного управління на підприємствах державної форми власності, залишаються не висвітленими.

Метою та завданням статті є аналіз сучасного стану регулювання питання корпоративного управління на підприємствах державної форми власності, дослідження особливостей підприємств державної форми власності, які впливають на підходи до корпоративного управління в них, та розмежування корпоративного управління на підприємствах державної форми власності з корпоративним управлінням у господарських товариствах.

Виклад основного матеріалу

У 2015 році, з урахуванням міжнародних зобов'язань, взятих Україною, керуючись Керівними принципами ОЕСР щодо корпоративного врядування на підприємствах державної форми власності [2], Україна почала впроваджувати реформу управління об'єктами державної власності.

Основна мета реформи - це забезпечення прозорості діяльності та звітності державних підприємств, покращення операційних та фінансових результатів шляхом запровадження корпоративного управління на державних підприємствах, зменшення частки держави в економіці, ліквідація неактивних підприємств, усунення корупційних схем та мінімізація політичного впливу.

Керівними принципами ОЕСР щодо корпоративного врядування на підприємствах державної форми власності (далі – «Керівні принципи ОЕСР») визначено, що держава повинна діяти як поінформований та активний власник, реалізовувати належні їй права власності відповідно до організаційно-правової форми кожного підприємства[2]. Саме це і було покладено в основу підходів корпоративного управління для підприємств державної форми власності в Україні.

Початок реформи управління об'єктами державної власності було започатковано з прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо управління об'єктами державної та комунальної власності» від 02.06.2016 р. № 1405-VIII [3] та суттєво доповнено з прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення корпоративного управління» від 22.02.2024 р. № 3587-IX [1].

Заслуговує уваги той факт, що застосування підходів корпоративного управління та корпоративного врядування є вимогою саме для корпоративних комерційних підприємств – господарських товариств. У той же час, передбачені вищезазначеними законами підходи є абсолютною новелою для підприємств державної форми власності, які переважно діють в організаційно-правовій формі «державне підприємство», які є унітарними підприємствами відповідно до статті 63 Господарського кодексу України [4].

Однак, зазначені законодавчі акти, хоч і направлені на запровадження на підприємствах державної форми власності в Україні корпоративного управління, – у них не міститься визначення поняття «корпоративне управління на підприємствах державної форми власності», а наведено лише його окремі ознаки.

Головним спеціальним законодавчим актом, який регулює питання управління державними підприємствами, є Закон України «Про управління об'єктами державної власності» від 21.09.2006 року № 185-V [5], однак вказаний закон також не містить визначення поняття корпоративного управління на підприємствах державної форми власності.

На законодавчому рівні визначення корпоративного управління наведено у п. 7 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків», де корпоративне управління визначено, як «система відносин між учасниками, органами управління юридичної особи та іншими заінтересованими особами, яка забезпечує існування та функціонування організаційної структури та механізмів, через які визначаються цілі юридичної особи, способи їх досягнення, а також здійснюються виконання та моніторинг виконання таких цілей. Корпоративне управління юридичної особи визначає спосіб розподілу повноважень і відповідальності між органами управління такої особи, а також порядок і способи прийняття ними рішень» [6].

Термін «корпоративне управління» вживається й у низці підзаконних нормативно-правових актів. Так, у постанові правління Національного банку України «Про схвалення Методичних рекомендацій щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України» від 02.08.2004 р. № 361 зазначено, що корпоративне управління – це система організації діяльності та контролю банку, визначає розподіл прав і обов'язків між різними учасниками корпорації, а саме: спостережною радою банку (радою директорів), керівництвом (правлінням) банку, акціонерами та іншими зацікавленими сторонами (для банків – насамперед вкладниками та іншими кредиторами), а також правила та процедури прийняття рішень щодо справ банку [7].

Методичні рекомендації щодо організації корпоративного управління в банках України, схвалені Рішенням Правління Національного банку України № 814-рш від 03.12.2018 р., визначають корпоративне управління, як систему відносин між учасниками, радою банку, правлінням банку та іншими зацікавленими особами, яка забезпечує організаційну структуру та механізми, через які визначаються цілі банку, способи досягнення цих цілей, а також здійснюється моніторинг їх виконання. Корпоративне управління визначає спосіб розподілу повноважень і відповідальності між органами управління, а також способи прийняття ними рішень [8].

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) у своєму рішенні № 955 від 22.07.2014 р. «Про затвердження принципів корпоративного управління» у п. 1 визначила, що «корпоративне управління – це система відносин між органами товариства, акціонерами та іншими зацікавленими особами. Воно є одним з ключових елементів зростання товариства, підвищення довіри інвесторів. Корпоративне управління окреслює межі, у яких визначаються завдання товариства, засоби виконання цих завдань, здійснення моніторингу діяльності товариства. Наявність ефективної системи корпоративного управління збільшує вартість капіталу, компанії заохочуються до більш ефективного використання ресурсів, що створює базу для зростання.

У широкому розумінні корпоративне управління розглядають як систему, за допомогою якої спрямовують та контролюють діяльність товариства. У рамках корпоративного управління визначається, яким чином інвестори здійснюють контроль за діяльністю менеджерів, а також яку відповідальність несуть менеджери перед інвесторами за результати діяльності товариства. Належна система корпоративного управління дозволяє інвесторам бути впевненими в тому, що керівництво товариства розумно використовує їх інвестиції для фінансово-господарської діяльності і таким чином збільшується вартість частки участі інвесторів в акціонерному капіталі товариства.

Належне корпоративне управління не обмежується лише відносинами між інвесторами та менеджерами, а передбачає також урахування законних інтересів та активну співпрацю із заінтересованими особами, які мають легітимний інтерес у діяльності товариства (працівниками, споживачами, кредиторами, державою, громадськістю тощо). Це пов'язано з тим, що товариство не може існувати незалежно від суспільства, у якому воно функціонує, і кінцевий успіх його діяльності залежить від внеску всіх заінтересованих осіб.

Таким чином, сутністю корпоративного управління є система відносин між інвесторами – власниками товариства, його менеджерами, а також заінтересованими особами для забезпечення ефективної діяльності товариства, рівноваги впливу та балансу інтересів учасників корпоративних відносин» [9].

«Кодекс корпоративного управління: ключові вимоги і рекомендації», затверджений Рішенням НКЦПФР «Щодо узагальнення практики застосування законодавства з питань корпоративного управління» № 118 від 12.03.2020, визначив корпоративне управління як «систему правил, практик і процесів, за допомогою яких встановлюються цілі Компанії, визначаються способи їх досягнення та відбувається моніторинг результатів господарської діяльності. Належне управління вимагає відповідальності за досягнення кінцевої мети Компанії, яка полягає у створенні довгострокової акціонерної вартості» [10, с. 6]. Цей кодекс містить ключові вимоги та рекомендації щодо корпоративного управління для компаній, зареєстрованих на фондовій біржі в Україні.

Як ми бачимо, у законодавстві України не наводиться окреме визначення, яке б стосувалось корпоративного управління для підприємств державної форми власності, а надано лише загальне визначення корпоративного управління. Однак корпоративне управління на підприємствах державної форми власності мають свої певні особливості, які випливають із їх специфіки, і не можуть бути застосовані по аналогії до поняття корпоративного управління, що застосовується до господарських товариств, як юридичних осіб приватного права.

Погоджуємось з позицією О. А. Беляневич та А. В. Мягкого, які зазначають, що «публічний корпоративний сектор утворюють два види суб'єктів: 1) ті, що діють на основі лише державної власності, а також суб'єкти, державна частка у статутному капіталі яких перевищує п'ятдесят відсотків чи становить величину, яка забезпечує державі право вирішального впливу на господарську діяльність цих суб'єктів; 2) суб'єкти, що діють на основі лише комунальної власності, а також суб'єкти, у статутному капіталі яких частка комунальної власності перевищує п'ятдесят відсотків чи становить величину, яка забезпечує органам місцевого самоврядування право вирішального впливу на господарську діяльність цих суб'єктів. Правове регулювання публічного корпоративного сектору, у тому числі і корпоративного управління, об'єктивно має особливості, зумовлені специфікою публічної власності» [11, с. 21].

Що ж стосується доктринальних підходів до визначення корпоративного управління, то серед вітчизняних науковців теж існують різні підходи до визначення корпоративного управління. Так, О. А. Беляневич та А. В. Мягкий визначають корпоративне управління як систему внутрішньогосподарських відносин, що складається внаслідок реалізації компетенцій, між власниками корпоративних прав та господарським товариством (корпорацією) як суб'єктом корпоративної власності у зв'язку із прийняттям та виконанням рішень щодо господарської

діяльності товариства, а також контролем за їх виконанням. Метою корпоративного управління є забезпечення прибуткової діяльності господарського товариства або досягнення інших цілей, визначених законом для окремих суб'єктів господарювання [11, с. 46].

Д. А. Баюра визначає корпоративне управління, як систему цілеспрямованого формування процесу діяльності акціонерного товариства та впливу на відносини між акціонерами та зацікавленими сторонами [12, с. 62].

В енциклопедії корпоративного управління наводиться наступне визначення корпоративного управління: «Корпоративне управління – це система керування акціонерними товариствами та контролю за їх діяльністю. Воно охоплює способи, якими спостережні ради та вище керівництво компаній регулюють діяльність, і спрямоване на захист інтересів акціонерів та належний рівень поінформованості між органами управління, власниками та клієнтами» [13, с. 203].

Д. М. Васильківський визначає корпоративне управління, як набір інструментів, що дозволяють розділити функції контролю і управління, і узгодити між собою інтереси власників та менеджерів, інтереси ради директорів і генерального директора, як керівника суб'єкта господарювання [14, с. 298].

Л. Є. Довгань, В. В. Пастухова, Л. М. Савчук визначають корпоративне управління як сферу відносин у процесі діяльності суб'єкта господарювання, яка втілюється у відносинах між правлінням, акціонерами – членами товариства, керівництвом, регуляторами, аудиторами та іншими суб'єктами, що впливають на товариство [15, с. 6,9].

Однак, наведені вище доктринальні визначення поняття корпоративного управління відображають саме внутрішні організаційні відносини самої юридичної особи – між учасниками та органами управління.

Окремої уваги, на наш погляд, заслуговує визначення наведене Т. О. Фроловою, яка визначає корпоративне управління, як процес, за допомогою якого встановлюється рівновага між економічними та соціальними цілями, між індивідуальними та суспільними інтересами суб'єкта господарювання [16, с. 38].

На наш погляд необхідно розмежовувати підхід і поняття корпоративного управління, яке є притаманним для суб'єктів господарювання юридичних осіб приватного права – господарських товариств і суб'єктів господарювання державного сектору економіки, а саме підприємств державної форми власності, враховуючи певні особливості, які притаманні таким юридичним особам. Для цього визначимо особливості підприємств державної форми власності, які впливають на управління підприємствами державної власності і формування корпоративного управління на них:

1. Особливий порядок утворення та організаційно-правова форма

Переважна більшість підприємств державної форми власності є спадщиною радянської епохи, утворені в період планової економіки, для яких отримання прибутку не було основною метою. Такі підприємства утворені шляхом видання окремого нормативно-розпорядчого акту – наказу відповідного Центрального органу виконавчої влади (міністерства), який і був власником такого підприємства.

Переважна більшість таких підприємств створені в організаційно-правовій формі «державне підприємство» або «казенне підприємство», і лише невелика частина у формі господарського товариства (акціонерне товариство або товариство з обмеженою відповідальністю), у статутному капіталі яких 50 і більше відсотків акцій (часток) належать державі.

2. Особливий статус майна

Враховуючи особливий порядок утворення підприємств державної форми власності, переважна частина з них не може вільно розпоряджатись своїм майном, оскільки таке майно не передається до статутного капіталу таких підприємств, а належить їм на праві господарського відання.

Підприємство вважається державним у разі, якщо державна частка в статутному капіталі такого підприємства перевищує п'ятдесят відсотків чи становить величину, яка забезпечує державі право вирішально-

го впливу на господарську діяльність цих суб'єктів.

3. Особливий адміністративно-управлінський характер керування

Управління підприємством державної форми власності поєднує в собі і процес, і сукупність заходів впливу суб'єкта управління на об'єкт – комплексність управлінського впливу з боку відповідних державних органів на всю сукупність державних підприємств. Іншими словами, управління державними підприємствами має імперативний, адміністративно-розпорядчий характер, передбачаючи мінімізацію диспозитивних методів управління.

4. Особливості власника та стейкхолдерів

Власником державного підприємства є відповідний державний орган, який, у свою чергу, є і основним стейкхолдером (заінтересованою особою), який формує державну політику в тій сфері, у якій діє відповідне державне підприємство. Саме тому Керівні принципи ОЕСР наголошують, що держава повинна діяти як поінформований та активний власник, реалізовувати належні їй права власності відповідно до організаційно-правової форми кожного підприємства [2, с. 22-23].

Також власник державного підприємства не може розумітись повноцінним власником майна такого підприємства, адже, якщо виходити з положень ч. 1 ст. 13 Конституції України, то «земля, її надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності Українського народу. Від імені Українського народу права власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених Конституцією» [17]. Отже, якщо вживати термінологію корпоративного права, враховуючи особливість статусу державних підприємств, кінцевим бенефіціарним власником державних підприємств варто вважати саме народ України. І саме від імені та в інтересах українського народу права власника здійснюють органи державної влади.

Керівні принципи ОЕСР щодо корпоративного врядування на підприємствах державної форми власності передбачають, що «члени суспільства, у якому орган державної влади реалізує функцію власника, є кінцевими власниками держпідприємств. Цей факт передбачає, що органи з функцією власника державних підприємств мають зобов'язання перед громадськістю, і ці зобов'язання не відрізняються від фідуціарних обов'язків наглядової ради по відношенню до акціонерів. Виконавці функції власника мають діяти в інтересах суспільства як довірені управителі» [2, с. 33].

5. Поєднання комерційних і соціально значущих інтересів.

Державні підприємства мають поєднувати, окрім комерційних цілей, у вигляді отримання прибутку, що є основним для підприємства приватної форми власності, так і виконання певних соціальних функцій, так звані PSO (Public Services Obligations). Це пов'язано з тим, що державні підприємства здійснюють свою діяльність у тих сферах, які становлять суспільний інтерес, але комерціалізація кінцевого продукту не дає значних економічних вигод або має низький рівень рентабельності, що пояснює низьку приватну зацікавленість у веденні бізнесу в таких сферах. Саме тому KPI для державних підприємств включають виконання спеціальних соціальних функцій, які є заздалегідь збитковими для самого підприємства.

6. Вплив на державний бюджет

Значна частина державних підприємств пов'язані з державним бюджетом – вони або фінансуються з державного бюджету або є джерелом наповнення державного бюджету. Цей момент прямо впливає на можливості планування бізнес-процесів та здійснення реінвестицій при реалізації комерційної частини діяльності державних підприємств.

Виходячи зі сформульованих та проаналізованих вище ознак, які притаманні для управління підприємствами державної форми власності і формування корпоративного управління у них, спробуємо сформулювати визначення поняття корпоративного управління на підприємствах державної форми власності.

Таким чином, на погляд автора, під корпоративним управлінням на підприємствах державної форми власності слід розуміти *систему відносин між власником, органами управління та іншими стейкхолдерами суб'єктів господарювання (державна частка у статутному капіталі яких перевищує п'ятдесят відсотків чи становить величину, яка забезпечує державі право вирішального впливу на господарську діяльність цих суб'єктів), що забезпечують реалізацію механізму розподілу повноважень і відповідальності, виконання функцій контролю, встановлення цілей діяльності, визначення способів їх досягнення із здійсненням моніторингу їх діяльності, з метою забезпечення отримання прибутку або досягнення інших цілей, які передбачені для такого підприємства*.

На наш погляд, вищенаведене визначення найбільш повно відображає особливості та специфіку корпоративного управління на підприємствах державної форми власності, відображає відмінності між корпоративним управлінням, яке притаманне для інших господарських товариств – суб'єктів господарювання приватного права. Зазначене визначення можливо також імплементувати в національне законодавство України, з метою відображення в національному законодавстві специфіки корпоративного управління на підприємствах державної форми власності.

Висновки

За результатом проведеного аналізу сучасного стану регулювання питання корпоративного управління на підприємствах державної форми власності встановлено, що на рівні законодавства України відсутнє окреме визначення поняття корпоративного управління на підприємствах державної форми власності. Водночас, законодавство України містить декілька визначень поняття корпоративного управління, які є відмінними між собою. Автором було здійснено аналіз наукових підходів визначення корпоративного управління, сформованих вітчизняними вченими.

У ході дослідження автором було досліджено вимоги кращих світових практик до системи корпоративного управління на підприємствах державної форми власності, а також сформульовано та проаналізовано особливості підприємств державної форми власності, які притаманні для управління підприємствами державної власності і формування корпоративного управління в них.

На думку автора, необхідно розмежовувати підхід і поняття корпоративного управління, яке є притаманним для господарських товариств – суб'єктів господарювання приватного права і суб'єктів господарювання державного сектору економіки, а саме - підприємств державної форми власності, враховуючи певні особливості, які притаманні таким юридичним особам.

Тому автором було запропоноване власне визначення корпоративного управління на підприємствах державної форми власності, яке можна імплементувати у національне законодавство України.

Література

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення корпоративного управління: Закон України від 22.02.2024 р. № 3587-IX: станом на 22 лют. 2024 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3587-20#Text (дата звернення: 01.11.2024)

2. OECD (2019), *КЕРІВНІ ПРИНЦИПИ ОЕСР ЩОДО КОРПОРАТИВНОГО ВРЯДУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ДЕРЖАВНОЇ ФОРМИ ВЛАСНОСТІ, РЕДАКЦІЯ 2015 РОКУ*, OECD Publishing, Paris, URL: https://doi.org/10.1787/9789264312906-uk (дата звернення: 01.11.2024)

3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо управління об'єктами державної та комунальної власності: Закон України від 02.06.2016 р. № 1405-VIII: станом на 25 черв. 2016 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1405-19#Text (дата звернення: 01.11.2024)

4. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV: станом на 15 лист. 2024 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text (дата звернення: 27.11.2024)

5. Про управління об'єктами державної власності: Закон України від 21.09.2006 р. № 185-V: станом на 01 лип. 2024 р. URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-16#Text (дата звернення: 27.11.2024)

6. Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків: Закон України від 30.10.1996 р. № 448/96-ВР : станом на 15 лист. 2024 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80#Text (дата звернення: 27.11.2024)

7. Про схвалення Методичних рекомендацій щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України : Постанова Правління Національного банку України від 02.08.2004 р. № 361: станом на 21 черв. 2012 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0361500-04#Text (дата звернення: 27.11.2024)

8. Про схвалення Методичних рекомендацій щодо організації корпоративного управління в банках України: Рішення Правління Національного банку України від 03.12.2018 № 814-рш : станом на 28 лист. 2019 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/vr814500-18#Text (дата звернення: 27.11.2024)

9. Про затвердження Принципів корпоративного управління: Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 22.07.2014 № 955. URL: https://www.nssmc.gov.ua/documents/rshennya-prozatverdzhennya-printsipv-korporativnogo-upravlnnya/ (дата звернення: 27.11.2024)

10. Щодо узагальнення практики застосування законодавства з питань корпоративного управління: Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 12.03.2020 № 118. URL: https://www.nssmc.gov.ua/wp-content/uploads/2020/03/corporate-governance-code_final_ukr.pdf (дата звернення: 27.11.2024)

11. Корпоративне управління за законодавством України: теоретико-прикладні проблеми монографія / О. А. Беляневич, А. В. Мягкий. Київ: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2017. 320 с.

12. Баюра Д. Корпоративне управління як об'єкт наукового дослідження. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2008. Вип. 99/100. С. 60–64.

13. Енциклопедія корпоративного управління / Наук. Ред. І.К. Бондар. Київ, 2006. Т. 2. 422 с.

14. Васильківський Д.М. Система корпоративного управління промисловими холдингами. *Економіка та суспільство*. 2018. Вип. 14. С. 292-300.

15. Довгань Л.Є., Пастухова В.В., Савчук Л.М. Корпоративне управління. Київ: Кондор, 2007. 180 с.

16. Фролова Т.О. Становлення національної системи корпоративного управління. *Агросвіт.* 2012. № 9. С. 34-39

17. Конституція України: від 28.06.1996 р.: станом на 01 січ. 2020 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text (дата звернення: 27.11.2024)

THE CONCEPT OF CORPORATE GOVERNANCE REGULATION IN STATE-OWNED ENTERPRISES IN UKRAINE

The article is devoted to the analysis of the current state of regulation of the issue of corporate governance at state-owned enterprises. The analysis of approaches to defining the essence of corporate governance in the state sector is carried out. The doctrinal approaches to defining corporate governance are analyzed. The definitions of corporate governance contained in the regulatory legal acts of Ukraine and the possibility of their application to state-owned enterprises are analyzed. The need to introduce a separate definition of corporate governance for state-owned enterprises and its separation from the definition of corporate governance existing in the current legislation is presented. The author's vision of the definition of corporate governance for state-owned enterprises is proposed.

Keywords: corporate governance, enterprise, legal regulation, state-owned enterprise, management of state-owned objects, stakeholders.